

Una de crispetes amb llacunes mentals

STEVE GORTON / GETTY

PERE ANTONI PONS

“Allà la vida hi deu ser feliç, només perquè no és la meua”, diu un vers d’Álvaro de Campos, l’angoixat heterònim fu-

turista de Fernando Pessoa. Ni el futurisme ni Pessoa tenen res a veure amb el tipus de literatura que fa Paula Hawkins –diguem-ne literatura de consum feta amb molt ofici, que no és el mateix que literatura comercial de qualitat–, però no se m’acudeix una frase més adequada per descriure les raons del comportament de la protagonista de *La noia del tren*, el *bestseller* internacional de la temporada, editat en català per La Campana i en castellà per Planeta.

Rachel Watson, a la trentena, passa per una situació crítica: té un problema greu amb l’alcohol, viu amargada per la solitud i pels records d’un passat millor que el present però també ple de neguits i errors, i sent que la vida se li ha des-

controlat. Tot i que va ser acomiadada de la feina mesos enrere, cada matí agafa el tren per anar fins a Londres. Quan el tren s’atura, invariablement, en un semàfor vermell mig espatllat, a tocar dels jardins posteriors d’una renglera de cases, ella s’embadaleix observant les rutines d’una jove parella. No en sap res, però se’ls imagina perfectament feliços perquè hi projecta, en positiu, tots els seus fracassos i misèries: “Són el que he perdut, són tot el que vull ser”, diu. Per una d’aquelles casualitats massa oportunes que només tolerem als *thrillers* sense pretensions concebuts per enganxar i sorprendre a cada poques pàgines, gairebé al costat de la parella aparentment idíl·lica hi viu el Tom, el seu ex, amb la dona amb qui li va fer el salt. En un espai molt reduït, per tant, hi ha tot el que obsessiona i turmenta la pertorbada, vulnerable i cada cop més degradada Rachel. Tot plegat, esclar, li resulta massa irresistible per no ficar-se allà on no la demanen, sobretot

LA NOIA DEL TREN
PAULA HAWKINS
LA CAMPANA / PLANETA
TRADUCCIÓ
D’IMMA FALCÓ
464 PÀG. / 19,50 €

quan veu una escena que desentona amb les seves projeccions sublimadores i que desemboca en una desaparició inquietant.

Tot i que alguns crítics l’han comparada amb Gillian Flynn –per la capacitat de construir uns personatges femenins calamitosament inestables–, Hawkins juga en una lliga força inferior que l’autora de *Perduda* i *Ferides obertes*. Mentre que en Flynn hi ha riquesa d’estil i densitat humana, Hawkins ho refia tot a l’argument. Per això l’estil és directe i fàcil –de literatura de crispetes– i per això els personatges, amb l’excepció de la Rachel, funcionen com peces d’una partida endimoniadament embolicada, importants no tant per la seva entitat com pel que aporten els seus moviments –violències, desitjos, secrets, ànsies, maldats, mentides, temors– a l’evolució global del joc.

Un dels encerts de la novel·la, que determina l’estructura del relat, és la relació tan complicada que la Rachel manté amb la pròpia memòria, en la línia del protagonista de *Memento*, la pel·lícula de Christopher Nolan. Com que les borratxeres li provoquen unes “llacunes mentals” –*blackouts*, “hores senceres perdudes que no recuperaràs mai”– que fan que no recordi què ha fet o què li ha passat, es veu arrossegada per una espiral de mentides, de penediments per haver-les dites, d’angoixes per si la descobriran i de més mentides per tapar les mentides inicials. Això fa que ningú se la cregui, tampoc el lector. Però, ¿i si la Rachel alguna vegada diu la veritat? ¿I si els altres personatges també en diuen, de mentides? La manera com Hawkins administra la informació argumental –a part de la Rachel, hi ha dues narradores més–, com gestiona la galeria de sospitosos i com usa el misteri criminal per abocar el lector a un pantà de relacions malaltisses és molt efectiu. Segur que *La noia del tren* serà una de les novel·les més presents a les platges durant l’estiu que ara comença. ♦

L’ESCUMA DE LES LLETRES

Adolescents a Nova York al segle XXI

D’aquesta temporada que ara s’acaba recordarem el llibre *Algun dia aquest dolor et servirà* de Peter Cameron (Sembla Llibres, 2014). La novel·la, divertida, ben escrita, és una proposta més d’història sobre conflicte personal d’adolescent. En la línia irònica, dura i insuportable, tal com mana que sigui un adolescent. Com altres de semblants, beu de la mateixa font: *El vigilant en el camp de sègol* de J.D. Salinger. Poden ser més o menys descarades, més o menys existencialistes, però si la figura protagonista és masculina, hi veiem una estela de les anades i vingudes d’aquell inefable Holden Caulfield i la seva aversió pel món adult que l’envolta: tot és hipocresia. L’heroi de Cameron es diu James Sveck i no és tan dur com el Holden de Salinger. Però també l’època és diferent. Passem del Nova York de la dècada dels 50 al d’avui en dia, en ple segle XXI. Francament, ho té pitjor l’actual.

TEMPS D’IRONIA I GRANS DE PUS

Però el que més interessa de comprovar és que molts dels problemes d’aquests adolescents nord-americans, que fins ara, per a lectors europeus, eren percebuts com a àlies, comencem a reconèixer-los com a nostres. De sempre, un noi com Holden Caulfield el consideràvem una mostra més del que el sistema nord-americà pot arribar a provocar en un adolescent sensible. Veient la manera de ser d’en James, el vigilant en el camp de sègol del segle XXI, magníficament retratat per Cameron, ens adonem que ja no ens en podem desentendre: aquests adolescents americans ja són els nostres adolescents, sobretot en un entorn plenament urbà. La reorganització del món familiar és un fet, a casa nostra. Si enganxa els fills en l’adolescència, recórrer a la ironia i a tenir tendència a veure els pares com dos que es reuneixen de tant en tant per posar-se d’acord sobre coses relacionades amb ells (i que ni tan sols els hi consulten) és un fet. Tenim un nou món ple d’adolescents igual de vulnerables, però molt més precoços. *Los Angeles Weekly* tracta la novel·la de Cameron com un “dels grans llibres de tots els temps sobre Nova York”. Ens sembla francament exagerat. *Algun dia aquest dolor et servirà* és simplement, però magníficament, una actualització de la via oberta per Salinger, amb personalitat i bona literatura. ♦

L’APARADOR

ARA

FICCIO

Werther
J.W. GOETHE
TRAD. MANEL PLA
La Butxaca

Goethe ha sigut un dels grans autors de la segona meitat del segle XVIII i el primer terç del XIX. Considerada la primera novel·la moderna, *Werther* explica la passió romàntica, desmesurada i fatal del protagonista per Charlotte S., una noia d’una gran bellesa, promesa en matrimoni.

NO-FICCIO

Història del FC Barcelona
JAUME SOBREQUÉS
Editorial Base

Jaume Sobrequés ofereix una síntesi des dels primers dies de Gamper fins als anys triomfants liderats per Cruyff i Guardiola, que han portat el club a ser considerat un dels millors del món. També dedica un espai a les seccions d’handbol, bàsquet, hoquei patins i futbol sala, i als equips amateurs.

INFANTIL

‘La Sara Pegues i...’
G. POU / R. SÁNCHEZ
Barcanova

La Sara Pegues i la seva colla descobreixen un ou de dinosaure que desapareix poc després misteriosament. Acompanyada del Valentí Valent, la Tomasa Pocatraça, la Berta Bufona, el Pau Cagueta i molts altres, la Sara es dedica a perseguir el lladre en aquesta nova aventura.